

Friese
IJsselmeerkust

- Inleiding • Mokkebank Laaksum feestelijk opgeleverd • Afgerond in Workum: Stoenckherne en Warkumerwaard Fase 1
- Wat staat er nog op de planning: Workum (It Soal, Warkumerwaard Fase 2), Lemmer (Tacoziyl Natuurontwikkeling en Joodse Begraafplaats) en stranden bij Hege Gerzen en 't Mirnser Klif • Blijde gebruikers:
Wie maken er 'troch waar en wyn' gebruik van de nieuwe zwemtrap bij Laaksum?

INLEIDING

Er gebeurt veel!

Momenteel gebeurt er ontzettend veel in het project Versterken Friese IJsselmeerkust. Er zijn/ worden deelprojecten afgerond en we zijn druk bezig de volgende deelprojecten op te starten. In deze nieuwsbrief blikken we zowel terug als vooruit. En we kijken samen met u even bij een succesvol project in Laaksum: wie zijn toch die mensen die met enthousiasme veel gebruikmaken van de nieuw aangelegde zwemtrap bij Laaksum?

Heeft u vragen, ideeën of opmerkingen? Stuur dan een e-mail naar frieseijsselmeerkust@fryslan.frl

Afgerond: Mokkebank bij Laaksum

De herinrichting van Natuurgebied De Mokkebank bij Laaksum is afgelopen maanden grotendeels afgerond. Op dinsdag 11 november 2025 werd door wethouder Remboud van Iddekinge van gemeente De Fryske Marren vogelkijkhut De Mok officieel overgedragen aan wethouder Henk de Boer van de gemeente Súdwest-Fryslân.

De Mokkebank is een nieuw moeras in wording langs de Friese IJsselmeerkust, daarom is het bestaande natuurgebied anders ingericht. Met dit project werkt It Fryske Gea samen met partners aan een robuustere en soortenrijke kustzone. De aanleg maakt deel uit van het programma Versterking Friese IJsselmeerkust, waarin het Rijk, de provincie Fryslân, gemeenten De Fryske Marren en Súdwest-Fryslân, natuurorganisaties en waterbeheerders samenwerken aan erosieherstel, waterkwaliteit en beleving. De nieuwe inrichting van het gebied -met twee moerassen met een natuurlijk waterpeil en de aanleg van een vistrap en twee windmolens- zorgt voor een optimaal leefgebied voor vogels en vissen langs de Friese IJsselmeerkust. [Klik hier: Mokkebank – Laaksum - Friese IJsselmeerkust](#) voor een prachtige animatievideo van het gebied. Vogelkijkhut De Mok van It Fryske Gea ging onlangs op transport en verhuisde daarmee -binnen De Mokkebank- van de ene naar de andere gemeente. Met de verhuizing van De Mok is de beleving van het nieuw ingerichte natuurgebied voor de bezoeker nu ook nóg mooier en is tevens de verkeersveiligheid verbeterd.

Het moeras kan zich op een natuurlijke manier ontwikkelen tot leefgebied voor vogels en vissen. De Mokkebank blijft -zoals het tot nu toe ook was- vanwege de rustfunctie voor vogels en overige natuur, niet toegankelijk voor bezoekers, maar is goed te beleven vanaf de Wioldyk en vanuit vogelkijkhut De Mok en via de excursies van It Fryske Gea. >>>

>>> Wethouder Henk de Boer van de gemeente Súdwest-Fryslân: “Wat geweldich dat fûgelkykhutte De Mok no yn ús gemeente stiet. Besikers kinne hjir op in unike wize de natuer belibje, wylst fûgels en fisken folop de romte krije. Wy binne der grutsk op en sille der goed mei omgean, sadat dit prachtige stikje natuer foar elkenien behâlden bliuwt.”

Paradijs voor de vogels en vissen

De aanleg van twee moerasgebieden - vol variatie en met een natuurlijk waterpeil - biedt de vissen ruimte om te paaieren. De uitgekomen jonge vis kan hier opgroeien en vervolgens verder trekken naar het IJsselmeer. Dit zorgt voor verbetering van de visstand. De moerasgebieden zorgen voor een aantrekkelijk leefgebied voor vogels zoals de visdief, visarend en roerdomp. Chris Bakker, directeur It Fryske Gea: “Foar my is De Mokkebank in plak dêr'tst sjochst wat der bart as wetter, wyn en minsken wer gearwurkje. It is in prachtich, libben lânskip. En dat besikers út De Mok wei sjen kinne hoe't dat moeras fol libben komt – dat is wêr't wy it foar dogge.”

Wij houden u hiervan op de hoogte via de [website van Friese IJsselmeerkust](#).

Afgerond: Stoenckherne en de Warkumerwaard Fase 1 bij Workum

In Workum worden zowel projecten afgerond als opgestart. We nemen eerst even een kijkje bij de afgeronde projecten. Momenteel zijn we in natuurgebied Stoenckherne van Staatsbosbeheer met de laatste werkzaamheden bezig. De bestaande strekdam ten noorden van natuurgebied Stoenckherne leidt tot zandaanwas in het noordelijk deel van Stoenckherne en dat geeft een buffer voor de achterliggende slikplaten en rietgebieden.

De aanpak binnen Stoenckherne is gericht geweest op het vitaal maken van het riet, het creëren van slikranden en het realiseren van een gebied met natuurlijk peil, in combinatie met bredere watergangen. Hiermee voorziet het in oplossingen voor de negatieve effecten van het omgekeerde peil van het IJsselmeer en levert het een relevante bijdrage aan de ecologische kwaliteit van het watersysteem van het IJsselmeer.

Wat betekent dit concreet: door het uitgraven van een slenk aan de oostzijde van het schiereiland is een eiland gecreëerd. Aan de zuidzijde van het eiland is de huidige slenk verbreed en verdiept. De slenken komen samen aan de oostzijde van het eiland, vanaf waar een nieuwe slenk is gegraven door het rietland richting de bestaande sloot. Twee zijtakken van deze sloot, gelegen in de hooilanden in de zuidoosthoek van Stoenckherne, werden verlengd. In de rietzone tussen de hooilanden en de jachthaven van Hindeloopen werd een poel gegraven die zal aansluiten op het slotenpatroon van de hooilanden en middels een duiker rechtstreeks in verbinding staat met het IJsselmeer. Rondom de hooilanden en rietzone werd een afrastering gerealiseerd. >>>

Op deze pagina krijgt u middels een plaatje een beeld van de aanpassingen: [Stoenckherne - Friese IJsselmeerkust](#)

>>> De aanleg 'stormbroedkering' Warkumerwaard Fase 1 is ook afgerond. De Warkumerwaard bij Workum is een waardevol natuurgebied aan de Friese IJsselmeerkust. Door hoog water in het IJsselmeer (bij storm) overstroomt de Warkumerwaard in het voorjaar met enige regelmaat waardoor nesten en kuikens verloren gaan. Om dit te voorkomen, legde aannemer Van der Meer, in samenwerking

met It Fryske Gea, de afgelopen maanden een stormbroedkering aan. Deze beschermingswal aan de kust zorgt ervoor dat het gebied in het broedseizoen niet snel meer kan overstroomen. Ook zit er een slimme verbinding tussen het gebied en het IJsselmeer, de zogeheten tûke dûkers. Zo kunnen in het voorjaar vogels, zoals bontbekplevier, visdief en ook diverse weidevogels, weer veilig broeden en

voedsel vinden. En zo kan buiten het voorjaar om de buitenwaard toch gewoon weer overstroomen. Naast de aanleg van de 'stormbroedkering' werden er ook andere werkzaamheden uitgevoerd. Met het herstel van slenken en sloten werd bijvoorbeeld de waterhuishouding in het gebied verbeterd. Hierdoor kunnen vissen het gebied weer gebruiken om te paaien en op te groeien.

Wat staat er nog op de planning?

Binnen het project Versterken Friese IJsselmeerkust staan meerdere gebieden nog op de planning om te worden aangepakt, zoals bij Workum, Lemmer en Hege Gerzen/ Mirnser Klif.

Workum

In Workum wordt komende 1,5 jaar aan meerdere omvangrijke deelprojecten gewerkt. It Soal (strekdam en strand) wordt aangepakt en in navolging van de aanpak van de Warkumerwaard Fase 1 wordt nu Warkumerwaard Fase 2 hersteld.

Als eerste staat de aanpak van het uitkijkpunt bij de Warkumerwaard op de planning. Dit uitkijkpunt is eigendom van It Fryske Gea en was aan vervanging toe. Het krijgt daarom niet alleen een nieuwe vorm, maar het wordt ook toekomstbestendig en onderhoudsarm uitgevoerd. Vanaf 5 januari gaan de aannemers aan de slag om het uitkijkpunt te vernieuwen. Grond- en verzetsbedrijf Van der Meer zal eerst het huidige uitkijkpunt weghalen en de grond geschikt maken, zodat Okkema Workum een betonvloer neer kan leggen. Vervolgens zal Schilstra Constructie een nieuw kijkscherm neer zetten. Het uitkijkpunt (en het korte wandelpad ernaartoe) is in verband met de veiligheid afgesloten gedurende de werkzaamheden. De planning is dat de werkzaamheden ongeveer een maand in beslag nemen.

Recreatiegebied It Soal heeft te maken met erosie in combinatie met onregelmatige verzanding van strand en vaargeul. Vooral na stormachtig weer zijn een deel van het strand van It Soal en de zandplaten die er voor liggen weggeslagen en verdwijnt een groot deel van het zand in de vaargeul. Dit heeft een grillig karakter, waardoor het niet altijd duidelijk is of het verantwoord is de vaargeul te gebruiken.

De vaargeul It Soal is echter een cruciale verbinding naar de havens in Workum en het binnendijkse vaargebied Friese Meren. Met een herprofilering van het strand >>>

>>> in combinatie met een nieuwe strekdam ten noorden van de vaargeul, die ook gebruiksmogelijkheden voor recreatie krijgt (wandelpad, inlaatvoorzieningen voor bootjes en visplateaus), worden de erosie- en verzandingsknelpunten opgelost. Het levert een meer betrouwbare vaargeul op en het strand blijft beter op zijn plek. Met deze gecombineerde erosie-maatregel en regionale koppelkansen (onder andere realisatie strekdam, optimaliseren gebruiksmogelijkheden voor waterrecreatie) is een duurzame oplossing gevonden voor de knelpunten bij It Soal. Een maatregel die duurzamer is dan het verbreden en periodiek baggeren van de vaargeul. De bereikbaarheid van Workum komt hiermee in lijn met die van andere grote (recreatie)havens in het IJsselmeergebied die vol op de wind liggen. Deze zijn nagenoeg allen voorzien van beschermende havendammen.

De Warkumerwaard Fase 1 is -zoals hierboven beschreven- inmiddels afgerond. Nu is binnenkort de Warkumerwaard Fase 2 aan de beurt om te worden aangepakt. De Warkumerwaard is een waardevol natuurgebied dat last heeft van de negatieve effecten van erosie en sedimentatie. Erosie is het proces van slijtage van de kust waarbij zand wordt verplaatst of geheel verdwijnt. Sedimentatie is het omgekeerde: het ophopen van zand op een bepaalde plek langs de kust. De huidige waard rolt jaarlijks onder invloed van storm en hoog water met enkele meters op en wordt daardoor steeds kleiner. En het zorgt ervoor dat sommige delen overstroomd raken. Dit heeft als gevolg dat de nesten van broedvogels, zoals de bontbekplevier, visdief en diverse weidevogels wegspoelen.

Op de Warkumerwaard wordt daarom de buitenwaard hersteld over een grote lengte (ongeveer 2,5 kilometer). De landaanwinning zal ongeveer 150 meter het IJsselmeer in gaan (afhankelijk van de grondbalans). Deze landaanwinning zal over de gehele lengte worden vastgelegd door een schelpenbank.

Werkzaamheden Workum starten in 2026

Momenteel wordt er achter de schermen volop gewerkt aan de voorbereiding voor alle werkzaamheden bij Workum. De werkzaamheden zullen in het voorjaar van 2026 van start gaan. Wij zullen u hier uitvoeriger over informeren in de volgende nieuwsbrief. U krijgt dan informatie over de planning, over de specifieke doelen en natuurlijk over de hinder die de werkzaamheden kunnen opleveren voor gebruikers van de gebieden.

Lemmer

Bij Lemmer is de herinrichting van de Plattedijk al afgerond en staan nog twee belangrijke dingen op de planning: Natuurontwikkeling Tacozijl en de Joodse begraafplaats. We lichten deze twee er nu even kort uit en komen in een volgende nieuwsbrief uitgebreider hierop terug met onder andere een planning.

Natuurontwikkeling Tacozijl: het verbeteren van de ecologische waterkwaliteit bestaat uit de volgende deelplannen:

- De aanleg van een vispassage en duiker die in verbinding staan met het IJsselmeer.
- Het realiseren van een ondiepe wateroppervlakte als opgroeigebied voor jonge vissen.

De Stichting Joodse Begraafplaats zal zelf groot onderhoud plegen aan de begraafplaats. Vanuit het project VFIJ pakken we de volgende zaken op:

- Het aanleggen van parkeerfaciliteiten en een toegangsweg voor auto's en fietsen bij de Joodse Begraafplaats onder aan de dijk;
- Het gedeeltelijk vernieuwen van het hekwerk bij de Joodse Begraafplaats en plaatsen van een (cultuurhistorisch)informatiebord. >>>

An aerial photograph showing a coastal area. In the foreground, there's a body of water with a sandy area and some vegetation. A dam or dike runs across the middle ground, separating the water from a large, flat, open field. In the background, there are more fields, some buildings, and a distant horizon under a clear sky.

Hege Gerzen en Mirnser Klif

De stranden bij de Hege Gerzen en het Mirnser Klif zijn de afgelopen jaren flink geërodeerd (erosie is het proces van slijtage van de kust waarbij zand wordt verplaatst of geheel verdwijnt). Hierdoor is het strand -en daarmee de beschikbare ruimte voor recreanten- steeds smaller. Om de opgetreden afkalving van het strand bij het Mirnser Klif terug te draaien zal zandsuppletie plaatsvinden. Hierbij wordt het strand hersteld en krijgt het een druppelvorm, daarnaast zal het strand een herprofilering krijgen. De reeds bestaande dam zorgt voor het in standhouden van het nieuwe strand. Bij de Hege Gerzen wordt het strand, dat weggespoeld is, weer aangevuld. Bij het aanvullen worden de huidige structuren van het strand gevolgd. Daarnaast wordt nog gekeken hoe we met dammetjes het strand beter vast kunnen houden.

De werkzaamheden vinden in het voorjaar van 2026 plaats. Het doel is om voor het recreatiesizoen van 2026 klaar te zijn.

Enthousiaste gebruikers zwemtrap Laaksum

In april 2024 werd als onderdeel van Versterken Friese IJsselmeerkust een nieuwe - en door studenten van het Bogerman College uit Sneek ontworpen- zwemtrap bij Laaksum officieel in gebruik genomen. Hoog tijd om eens even bij te praten met de veelgebruikers van deze prachtige trap!

Tryntsje Albada is één van de froulju die meerdere keren per week zwemt in het IJsselmeer bij Laaksum. "Simmer en winter, yn waar en wyn!" aldus de 71-jarige inwonster van Laaksum. Haar zwemvriendinnen Maaïke, Jeltsje en Toos zijn van haar leeftijd en een beetje jonger en komen vanuit Balk, Nijemardum en Bakhuizen naar Laaksum toe om gezamenlijk te genieten >>>

>>> van de verfrissende duik. Tryntsje: "Wy swommen hjir ek al foardat dizze moaie trep der wie. Dat wie doe wolris wat gefaarlik, want dy basaltblokken binne -foaral winters- wolris wat glysterich. Dat dêr stroffelen wy wolris wat oer. It is fansels prachtich dat wy no alle kearen fia dizze moaie trep it wetter yn en út kinne. En wy binne net de iennichsten. Foaral simmers is it hjir fansels somtiden drok. Mar ek winters swimme hjir geregeld minsken. Bekenden, mar ek minsken dy't wy hielendal net kenne, sa moai is dat! Wy komme hjir sels mei ús ploechje sa'n 2 of 3 kear yn 'e wike. We sprekke yn ús Signal-appgroepke ôf wannear. Simmers binne wy mei krekt wat mear minsken en winters mei ús fjouweren. Neist dat wy it fysyk hearlik fine, is it ek nochris in sosjaal barren. It is gesellich en dêrneist hâlde wy inoar goed yn 'e gaten fansels. Jo moatte eins net allinnich te swimmen gean yn dat kâlde wetter, ek al kinne wy hjir goed stean fansels, trochdat it ûndjip is. Eartiids swom ik faak allinnich, dat is net sa ferstannich, mar ja ik wie doe wolris wat ûndogensk. De fiskers yn 'e haven holden my doe ek noch wolris wat yn 'e gaten trouwens, moai no? Wy koene yn 'e koroana-tiid gelokkich ek goed mei-inoar te swimmen. Dat wie wol moai, want ja jo koene doe net sa'n soad. Mar dat swimmen gong prima sa mei-inoar. Dat sa is it doedestiids ek ûntstien. En no ja, dêrnei binne wy mar trochgien. It is mar inkeld dat wy oerslaan. Soms as it te hurd waait út 'e ferkearde rjochting. As it Súdwester wyn is, stiet er hjir rjocht op 'e kant. Dan binne de weagen te heech en te krêftich en is it gefaarlik. Dan is it net oars en pakke wy it in oare dei wer op. It is hearlik, ik ried it elkenien oan" aldus de enthousiaste Tryntsje.

U ontvangt deze nieuwsbrief omdat u zich aangemeld heeft.
Als u geen nieuwsbrief meer wilt ontvangen, kunt u zich hier [afmelden](#).
U kunt ook uw gegevens [wijzigen](#).

Wij houden rekening met uw privacy in overeenstemming met onze [privacyverklaring](#).

Disclaimer toegankelijkheid

Deze nieuwsbrief is zoveel mogelijk digitaal toegankelijk gemaakt.

Heeft u vragen of wenst u aanvullende informatie?

Neem dan contact op met de provincie Fryslân. We helpen u graag verder.

Dat kan telefonisch via 058-2925925 of mail naar provincie@fryslan.frl.

Foto's: It Fryske Gea en Provinsje Fryslân

Rond het Friese IJsselmeerkustgebied werken de provincie Fryslân, gemeente Súdwest-Fryslân, gemeente De Fryske Marren en Wetterskip Fryslân bestuurlijk samen om invulling te geven aan wensen en ambities die er in het Friese IJsselmeerkustgebied leven.

